

SEGLE XIX. LA GUERRA DEL FRANCÈS

6

18

La proximitat de la població de Vilafant amb el castell de Sant Ferran de Figueres va motivar la seva participació a la Guerra del Francès amb nombrosos voluntaris per tal de refusar els invasors. La majoria dels pobles de la contrada van quedar fora dels actes més importants d'ocupació de les forces napoleòniques, més dedicades a defensar l'estratègic castell de Figueres. Però el riu Manol, encara que no constituïa cap línia de fortificació, era considerat pels francesos de reconeguda importància i per això el poble de Vilafant fou molt cobejat per l'obstaculització natural que formava el marge d'aquest riu. El 9 de febrer de 1808, els vilafantencs van tenir coneixement de l'arribada en so

de pau de tropes franceses als voltants de Figueres. Les primeres batusses van començar el 13 de juny quan, a la plaça de l'Ajuntament de Figueres, un figuerenc, amb el seu bastó, va desarmar un oficial francès. Es va tocar a sometent i van acudir-hi els homes dels pobles veïns. Els francesos van contestar bombardejant Figueres des del castell, del qual s'havien apoderat també sense tirar un sol tret.

Novament el castell de Figueres es va rendir amb deshonra. La placa de marbre que hi havia sobre la porta d'entrada principal per cisellar-hi les proeses de la fortalesa va romandre per sempre buida d'inscripcions.

Vista del poble i de la nova carretera de Besalú des del revolt de can Massanet, amb els camps de conreu totalment lliures d'edificis fins al carrer de Llers.

Grups de voluntaris de Figueres i dels pobles de la comarca van formar les primeres companyies de miquelets, els quals van establir una reserva de vigilància a Vilafant, que disposava d'una munició de cinquanta cartutxos i menjar per a quatre dies. El comandament era a Borrassà i per tant hi havia una relació directa amb les avançades de Vilafant. El 1809 els francesos varen aconseguir fer recular aquesta línia fins Borrassà-Ordis, on tenien sis-cents homes i un dipòsit de muls, i Vilafant va quedar totalment sota el domini

estranger. El mes d'abril de 1811, els francesos van ampliar l'àrea de protecció del castell, van establir forces a les Tres Cases d'Avinyonet i van muntar una nova bateria a Vilafant, amb la qual desallotjaren els miquelets de les rodalies, però pocs dies després una companyia espanyola va contraatacar en una acció iniciada a Lladó que va aconseguir fer cinc-cents quaranta-vuit presoners francesos i alliberar la població de Vilafant. Poc després es va tornar a perdre aquesta posició.

Un dels guerrillers més famosos d'aquella època fou Damià Bosch, dit *el Ferrer* de Vilafant. Malauradament es va esgarriar i posteriorment es va dedicar a actes de bandidatge. Al cap d'un

temps un escamot de cinquanta trabucaires va cometre actes facinerosos molt sagnants pels quals fou perseguit el mes de juliol de 1811. Damià Bosch va ser pres i condemnat a mort, i el van penjar a la plaça de Llorà. Van deixar les seves robes en penjarella de la branca d'un arbre amb un rètol que deia: *"Despojos del desnaturalizado Damián Bosch (a) el herrero, capitán de cuadrilla de 50 ladrones, que se persiguieron hasta haberlos rendido y muertos a tiros"*.

Finalment, el mes d'abril de 1814 el general francès Suchet va iniciar, des de Bàscara, la retirada general, però encara va deixar a la línia de Vilafant la quinta divisió de Lamarque, fins que en el mes següent va abandonar aquesta posició i definitivament el país. La

El carrer de Sant Josep, dit també de can Bru, a principi de segle, amb les cases de cal Pirro, can Gifreu i can Pairot. El marge de l'esquerra és on hi ha el Centre.

Junta del Cadastre i Capacitació del Corregiment de Figueres va fer un informe en el qual expressava que el poble de Vilafant, entre altres, no havia pagat el contingent que li pertocava per trobar-se envaït durant tot aquest període i perquè els enemics s'havien endut tots els papers.

Porta principal del castell de Figueres. Sobre el cobertor hi havia una gran peça de marbre destinada a gravar-hi les heroïcitats de la fortalesa. Estava buida d'inscripcions; el castell sempre es va rendir amb ignominia.